

692348

Inv. 5526

IN LUNCA

O IDILĂ

DE

CARMEN SYLVA



BUCUREȘTI

Editura Librăriei SOCECU & Co., Calea Victoriei, 21

1905

135920

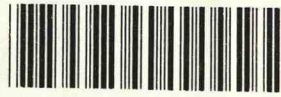
1956

Centrală n veritate
STI
80 046
C 135 920

PC 252/02

Traducere autorizată

B.C.U. Bucuresti



C135920

Dedicată
copilului meu sufletesc

GEORGE ENESCU

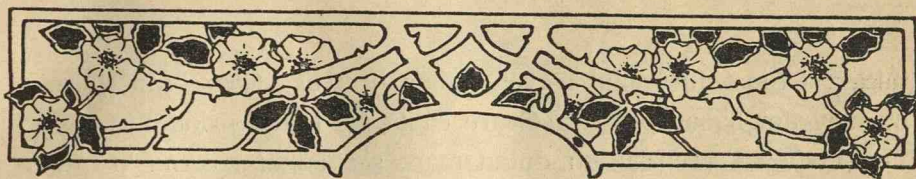


Soare e bălan — Soare are plete ca grâul copt — Soare are plete ca un caer plin — Soare are plete ca firele de beteală ale miresii — Are ochii ca mura câmpului și gene ca mătasa omizii, și dinții ca floarea de porumbică — Ce n'aș da să pot desmierdă odată pletele sale moi, bălae, rupte din soare!

Dar păraul ne desparte și nu pot trece la dânsul, iar el abia mă știe — Eu nu's decât o păstorită — Sunt o nimica toată — Nu's nimenea — Nimeni nu 'mi știe de nume — Popa satului mi-azis Vanghelica — Dar nimeni nu 'și mai aduce aminte din ce flori m'au cules — Eu nu's nimica și Soare e meșter-argintar și Soare e jitar și Soare e mândru — Și mai are o flintă 'n spate când stă de pază 'n lanuri și atunci arată atât de falnic — Și când, la biserică, se poartă cădelnița, atunci Soare își zice: „Asta-i de mine făcută!“ — Cum să 'și mai arunce el ochii la mine? — Eu nu's decât o păstorită — Sunt o nimica toată — Țes și torc, dar nu's la casa, nici la vatra mea — Sărmana Vanghelica, n'are nimic pe astă lume, nici măcar o capră, nici chiar caerul plin nu-i al meu — Căci părul caprelor este al altora, înainte de a-l toarce — Vanghelica n'are nimic pe lume — Chiar inul, pe care-l țes, este-al acelora, cari mă îngădue la vatra lor peste iarnă — Vanghelica n'are nimic pe lume — numai cosițele mele le am eu — Dar cosițele mele sunt negre — Cum să 'ndră-

gească Soare cosițe negre? — Cosițe negre are oricine — De aceea le ascund sub broboada galbenă, să nu mi zărească de fel cosițele urâte și negre — Am dinți albi, dar și celelalte fete au la fel — Am ochi verzi — Dar fetele celelalte au ochii negri, și albaștri, și căprui, numai ochii mei sunt verzi, ca foaia rugului de mură, iarna — I-am zărit în oglinda părului, ochii mei, și acolo 'n fund erau verzi, verzi de tot — Am și eu gene lungi ca Soare, și gene crețe, dar și Stana, și Irina, și Luchița, și Rada și Chiva, toate au gene lungi și dinți albi și trup mlădios, și au ii de sărbătoare cu mult mai mândre, mai bogate 'n alesături și salbe scumpe la gât — Vanghelica n'are nimic — Nici măcar betele nu mi-s cusute cu mărgele — Vanghelica n'are nimic pe lumea asta mare!





De n'ar face părăul atâta larmă, aş putea să aud mai bine fluerul lui Soare — L'aud eu, fireşte, când cântă, când părăul nu vine mare şi nu face atâta larmă, atunci i-aud versul din fluer. Şi dânsul cântă aşă de duios! — Pentru ce cântă aşă duios? Este doar atât de mândru şi are flintă şi brău lat şi cuţiţe la brău. Le văd cum strălucesc şi cămaşa lui e albă cum e omătul. Acum, după furtună, părăul e mâniaş şi umflat, nu pot auzi fluerul. Viersul lui răsună 'ncoace atât de dulce, când părăul îngână 'nceţişor în dogoarea soarelui. Eu ştiu doar să cânt şi cânt numai ca Soare să m'audă, dar nu ştiu m'aude ori nu, că nu 'şi întoarce capul spre mine — Poate că şi lui îi vâjăe în urechi părăul prea tare, şi cântecul meu nu străbate până la el. A fost furtună aşă de cumplită astă-noapte şi atâtea tunete şi fulgere, şi bietecele mele căpriţe căutau ocrotire la mine, pentrucă erau speriate.

Mi-am pus traista 'n cap, ca să mă apăr. De odată 'şi scoase fluerul, şi începû să cânte din răsputeri. O fi văzut el că tremurăm de frică, şi eu şi căpriţele?

Alături de el, în iarbă, stă un licurici, sub un lujer mare; tot lujerul eră lumînat de licărirea slabă şi lumina nici nu scădea, nici nu se 'ntunecă, deşi fulgeră într'una. Toate stelele îşi stînsese luminiţele, de groaza furtunei. Dar licuriciul n'avea habar, ci ardea liniştit mereu şi Soare cânta mereu din toată inima, până-ce tunetul s'a îndepărtat de tot, aşă că puteai să numeri până la douăzeci între

fulger și tunet. Licuriciul n'avea habar, pentrucă Soare cântă, și nici eu n'aveam habar, pentrucă Soare cântă. Ce bine-l prindea!

Astăzi s'a repezit un dulău mare și-a băgat spaima 'n căprițe și se dă să le muște, și ele fugeau în ruptul capului și eu n'aveam cum să le apăr. Deodată veni 'n sbor de peste pârâu o piatră, care nimeri bine pe căne, încât o rupse la fugă și schelălăia. Și când mă uit împrejur, numai iată-l pe Soare, scăldat în lumină și căciula lui erà la pământ, așa că pletele lui sclikeau ca grăul copt, în bătaia razelor de soare, și dânsul mai luase o piatră și erà gata iar să arunce, dar cănele fugise; și sărmanele mele căprițe veniră 'napoi și se potoliră, subt ocrotirea lui. Ce-aș putea eu să-i fac, ca să 'nțeleagă cât avem să-i mulțumim, căprițele și eu!

Mi-am pus la ureche o floare frumoasă, roșie de mac, ca să vadă că vreau să-i mulțumesc. Dar erà așa de cald, încât macul s'a ofilit îndată și una după alta au căzut foile la pământ, încet-încet, par'că nu se 'ndurau să se desprindă. Dar soarele ardea prea tare, și mi-a lovit de moarte floarea. O fi văzut-o el? Nici n'am cum să-l întreb, pentrucă nu ne cunoaștem. La horă nu umblu încă. Nici n'am să mă duc la horă. Că n'am mamă, cu care să pot merge și care m'ar arată cu drag flăcăilor. Și nici el nu umblă la horă, pentrucă este jitar și n'are voe să lase lanurile fără pază. Și ce-aș putea să caut eu la horă, fără dânsul — N'am zor de ceilalți flăcăi — Numai pe Soare vreau să-l văd — Ceialți flăcăi nici nu-s frumoși, numai Soare e mândru și bun. Cine știe să făurească lucruri așa de mândre pentru altar, cată să fie foarte bun. Mie nu mi-e dat nici să calc pragul bisericii. Tot satul m'ar lua 'n răs, pentrucă sunt copil din flori și n'am ce căută în biserică, nici chiar pe tata și pe mama. Să fi tânjit și Soare de dorul tatei și-al mamei, cum tânjesc eu? Că nici dânsul n'are părinți — O știu bine eu — Așa vorbeau oamenii astă iarnă, lângă vatră, când eu țeseam. Atunci am auzit cum spuneau că e copil din flori — Și atunci mi-a sărit inima de bucurie — Atunci suntem unul al altuia, dacă nici el n'are pe nimeni pe lume!



Astăzi a fost așa de mare arșița, încât m'am dus cu furca mea sub pom. Nu voiam să șez jos, căci dânsul se tolânise la pământ, și nu l'aș mai fi putut zări — Stam dar în picioare și torceam, torceam și mă uitam dincolo la el, cum zăcea întins și se odihnea pe arșița cea mare, și broboanele de sudoare îi steteau de-asupra sprincenelor stufoase, și genele lui se băteau în sus și 'n jos, ca două aripi, pentrucă soarele-i luă vederea. Iată că veni un fluture și-i făcu vânt o clipă și se așeză pe mâna lui ce-o ținea întinsă peste cap, și dânsul prinse-a zâmbi o leacă, privind la fluturul cel frumos. Eu torceam, torceam și mă uitam la fluture, cum se roteà împrejurul lui. Și atunci am prins pismă pe fluture. Bucuroasă i-aș fi adus răcoare cu o foaie lată, sau aș fi udat o foaie și i-aș fi așezat-o pe cap, ca să nu-i fie așa de cald.

Fluturile se așeză deodată pe pletele lui, crezând că e grâu, apoi iar se roti în sbor încoace și 'ncolo, și dânsul îi urmărea din ochi fiece mișcare. Soare are ochi foarte frumoși — Și, când râde, face două gropițe în obraz și una 'n bărbie. Dar el nu râde des. Ce-aș putea născoci să-l fac să rădă, ca să se ivească iar gropițele? — Ieri s'au luat la hartă două căprițe, și atunci el a început să rădă și privea la ele, cum se împungeau cu coarnele și săltau și iar se împungeau. Dânsul se uită multă vreme la ele și gropițele se iveau

mereu, așa că eu n'am oprit caprele, numai ca el să mai zâmbească. Caprele nu 'și fac rău, pot și ele să se bată 'n capete câteodată, nu-i nici o pagubă. Poate că o făceau asta numai ca să se joace.

Astăzi s'a dus foarte departe pe mal în sus, nici nu știu încotro. Și iată vine înnot o plută mică, pe care mi-o aduse unda până la picioarele mele, cum stam la pârâu și mă spălam și 'mi pieptenam cosița — Și pe plută, eră un pui de iepure — și tremură de frică și eră strâns legat. Și tare mi-a părut bine și-am strâns la piept iepurașul și l-am pupat și m'am jucat cu el și nu i-am dat drumul, ci l'am imblânzit. Și acum stă tot pe lângă mine și se joacă cu mine și doarme cu mine, în sânul cămășei mele, așa de cald și drăgălaș — Și are niște ochi mari, mari de tot și s'arată încă așa de prostuț, și pe urmă își tot mișcă urechile, una 'nainte și cealaltă 'napoi. E hazliu de tot — N'am mai tors mai nimic, ci m'am jucat mereu cu iepurașul. E așa de drăgălaș când o rupe la fugă, și 'și tot vântură codița!

I-am adus curechi. Am furat din grădină, des de dimineață, înainte de răsăritul soarelui, când nimeni nu mă vedea. Și tare i-a plăcut!

Cum a putut Soare să chibzuiască așa de bine drumul apei, ca pluta lui cea mică să se oprească tocmai la picioarele mele — Bine a nimerit-o. Multă vreme a trebuit să se uite el cum curge pârâu.





Astă noapte a fost lună plină, și eu n'am închis ochii. Nu poți dormi, când e lună plină. Căci atunci se plimbă umbrele și par așa de ciudate, și părăul îngână așa de incetinel, și câinii din sat latră, și caprele tresar din somn câteodată șiși scutură capetele, și gândurile ți se călătorese odată cu luna. Nici nu știi încotro o pornese gândurile. Se duc.

Luna stă singură părăsită în timpul nopții, ea nu spune stelelor nimic, căci stelele nu mai sunt de față a doua zi. Ele se mistue în fiecare noapte până la cea din urmă licărire. A doua zi nici urmă de ele, și atunci se aprind iar altele nouă, uneori încă și mai multe la număr, ca în noaptea trecută. Nu sunt aceleași în fiecare noapte și nu totdeauna în acelaș loc. Cui dar să-i spună luna câte ceva?

Nici ea n'are pe nimenea. N'are pe nimeni la care să privească, căci toate dorm, când ea s'arată. Toate sunt adâncite 'n somn. Numai Soare și cu mine veghem.

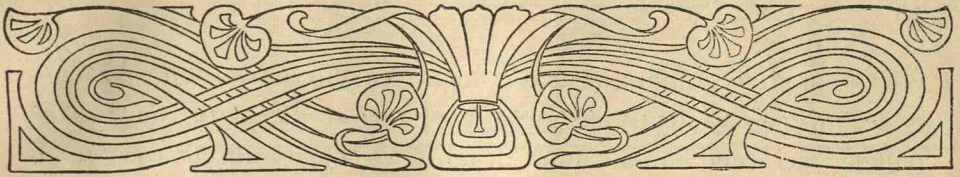
Soare se plimbă în sus și 'n jos printre lanurile înalte, și luna-i aruncă umbra când mare, când mică pe lanuri, pe câmpuri și pe pomi. Par'că s'ar fi jucat luna cu el.

Am întrebat luna, la ce se gândește Soare? Dar luna n'a voit să 'mi spună. Poate că nici Soare nu spune lunei gândurile sale.

M'am uitat la iepurașul meu cum răsufă încet pe nările lui

micuțe și subțiri, și cum i se mișcă ele. Și avea o răsuflare așa de scurtă, și-o simțeam așa de ușoară și răcoroasă pe obrazul meu, eră așa de drăgălaș, și născiorul îi tremură mereu. Cu drag l-aș fi arătat lui Soare, și atunci ar fi zâmbit de bună seamă. Ciudat e că nu s'aude luna cum umblă, și ea umblă cu toate astea așa de iute peste toată bolta cerului, dela o margine la alta, așa de repede și așa de sus, și totuși așa de aproape, ea cată să-și arunce toate umbrele și să vadă dacă toate sunt bine potrivite. Dar niciodată n'o auzi cum umblă.



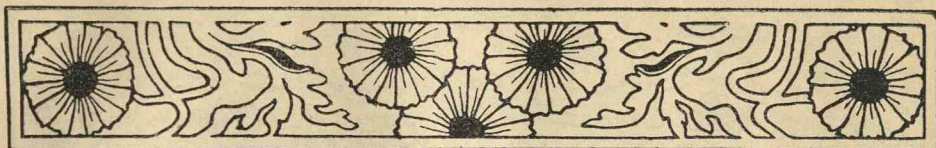


Aș vrea să 'mi fi zis odată: „Vanghelica!“ Aș vrea să-i aud glasul, aș vrea să 'mi aud numele rostit de glasul lui. Frumos trebuie să sune, când zice el: „Vanghelica!“ O fi zicând el așa vreodată? Știe el că 'mi zice așa? Eu am știut îndată cum îi zice. O fi întreat dânsul cum îmi zice mie? El n'a fost în totdeauna pe-aici. A fost dus, multă, foarte multă vreme și a învățat să făurească lucrurile cele mândre, de argint — Celelalte fete se duc și cumpără dela dânsul inele și lăntișoare. Eu n'am nimic, nici măcar o lăscăe. — Cu ce să'mi cumpăr un inel sau un lăntișor? — Și pentru că nu pot cumpără nimic, nici că merg în lucrătoarea lui. Vara e la holde, dincolo, și eu aici trebuie să fiu la imaș și n'am chip să las caprele singure. Căci astea sunt caprele satului și dacă s'ar pierde vreuna, m'ar bate și m'ar goni și așa rămâne atunci fără pâine și așa se face că eu sunt singura fată cu care el n'a vorbit încă niciodată. El nu'mi știe nici glasul. Poate că nici nu știe cum mă chiamă — Dacă m'ar strigă odată pe nume, cum mi-ar tresări inima din loc, ca o pasăre, ca o păsărică pe creangă!

Astăzi a mai venit o plută mică și pe ea erau fragi. Erau foarte bune și coapte. Unde le-o fi putut găsi? Nu l'am zărit culegând — Le-am mâncat la malul apei și-am râs, și atunci el a zâmbit uitându-se la mine cum le mâncam. Vre-o două le-am prins după ureche,

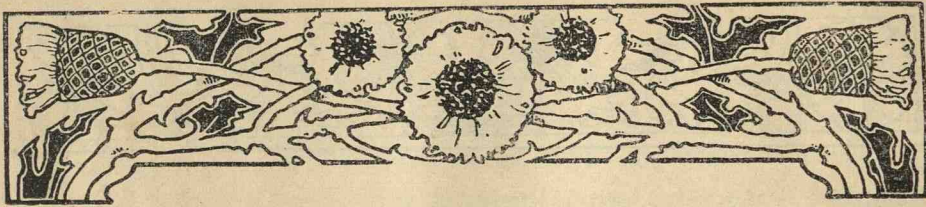
in păr, și plutișoara am păstrat-o lângă cealaltă, in scorbura pomului, unde 'mi păstrez toate ale mele. Nu-l zărești niciodată când inchee plutele, nici când umblă după fragi, și ca din senin te trezești cu ele, par'că le-ar fi vrăjit. Unde le găsește dânsul toate astea? — Gândesc că el păzește bine grâul și totuși îi rămâne vreme pentru atâtea frumuseți — Aș vrea să-i mulțumesc. Dar dacă nu 'mi grăește el întâi, cum să-i grăesc eu? — El și-ar zice: „Ce fată îndrăzneată!“ Fetele celelalte nu vorbesc cu mine, pentrucă sunt copil din flori. Și pe urmă, nici nu știu dacă i-ar părea bine să-i grăesc. Vanghelica nu-i nimeni — Nimenea nu-i Vanghelica!





Astă noapte stam și dormeam dusă în iarbă, supt pom, cu caprele în preajma mea și cu iepurașul pe sânul meu. Și atunci se făcu că vine cineva încet de tot pe iarbă și puse ceva lângă iepuraș, pe sânul meu, și apoi îndată pasul ușurel s'a pierdut și când m'am trezit, aveam flori pe sân, mândre albăstrele, și fragi — Un mănunchiu micuț și tare dragălaș.

Cum au ajuns aici, n'aș fi ghicit odată cu capul, dacă n'aș fi găsit în nisipul de pe mal urme de opinci ale unuia care de bună seamă a trecut prin apă — Mi-am prins mănunchiul la brâu, și țineam o fragă la gură ca să poată vedea că mi-a părut bine — Dar inima totuși nu'mi era împăcată, că Soare a trebuit să treacă apa — E cam adâncă, tocmai aici unde stăm noi, și nu-i nici un vad — Socot că apa-i ajungea până la gât și așa ud a stat toată noaptea și în răcoarea dimineții — De nu l-ar apucă frigurile — Mi-am împreunat mâinile amândouă și m'am uitat la dânsul, el însă râdea și se scutură ca un câțel ud și mi arăta că i-e cald și s'a svântat. Vezi dar că nu-i sunt așa urâtă. Altminteri n'ar trece noaptea prin apă ca să'mi aducă un mănunchiu de flori — Vai! Sărmana Vanghelica tot are pe cineva care o iubește și încă pe cine! — E mai mândru ca toți ceilalți, și mai drag și mai dibaci și mai sfânt — Căci el lucrează pentru biserică — Mă rog pentru dânsul în fiecare zi — Dar nu știu dacă rugăciunea mea îi ajută ceva, că eu nu sunt nimeni. Nu's decât copil din flori — De-aș avea mamă, mi-ar spune ea dacă am eu drept să mă uit la Soare și să-l iubesc? Dar și florile se uită la Soare și-l iubesc. Soare-i soarele meu. Il și chiamă chiar așa, și asta inseamnă mult, că-l chiamă Soare!



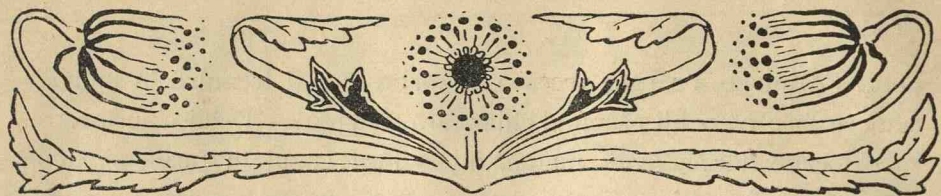
Lăntă lunca, e plină de viață lunca parc'ar voi să'mi vorbească. Lunca are mii de ochi. În tot fagul aud un glas care 'mi zice: „Vanghelica! Ce e cu tine?“—Tot ștejarul mă amenință cu degetul și 'mi zice: „Vanghelica! La ce te gândești?“ Tot teiul își tremură frunza lată și zice: „Vanghelica! Te văd! Văd la ce te gândești!“ —Și mai cu seamă părăul. Părăul are mii și mii de glasuri, șoptite și tari, grăbite și încete, pline de dragoste și de răutate. Părăul a stat pururea de vorbă cu mine, în lipsa tatălui și a mamei, când tânjam așa de mult după mama — Trecut-am vreodată pe lângă mama mea? Privit-a oare dânsa în urma mea șiși va fi zis: Asta-i copila mea! Gândit-a ea oare: Cum aș vrea să 'mi îmbrățișez copila! Ori poate a murit de mult și 'mi vorbește acum din părău, din pomi și din flori, căci se chiamă că sunt copil din flori — Soare s'a uitat lung la mine astăzi, și genele mele au căzut atunci grele peste ochi, căci căutătura lui Soare mă orbea — Par'că soarele însuși eră în ochii lui — E de prisos orice umbră, când Soare se uită 'n ochii mei — Atunci sunt orbită cu totul — Norocul meu că am gene așa de lungi, cari țin umbră ochilor, altminteri s'ar mistui în privirea lui Soare — Lungă i-a fost căutătura, și adâncă și plină de lumină, și par'că rostea cuvinte — Par'că ar fi așteptat să-i dau răspuns — Nespus de ciudat — Ce-ar fi zis mama, dacă aș fi

putut s'o întreb, ce este aceea-ce te orbește și'ți tremură 'n inimă și cum se face că ochii răspund chiar fără să vrea? — Ochii n'au încotro.

Incalte dac'aș avea mamă, mi-aș lăsa capul în poala ei, după cum văd că fac alți copii câteodată și atunci mama le netezește părul, iar gândurile fug departe și inima adoarme atunci. Dar inima mea nu poate să mai doarmă de loc. Intr'una bate, și pe urmă deodată stă pe loc, apoi iar pornește să bată, repede, așa de repede — Ce 'nseamnă când inima nu vrea să doarmă?

Dac'aș avea mamă, ea mi-ar porunci inimii mele să doarmă și în poala ei pe nesimțite mi s'ar închide ochii, și dânsa mi-ar netezi părul și tot s'ar potoli în mine — Măcar de-aș avea o mamă, numai o clipă măcar, până-ce inima mea ar putea să adoarmă iară, ca pe vremuri, în somn liniștit și adânc.



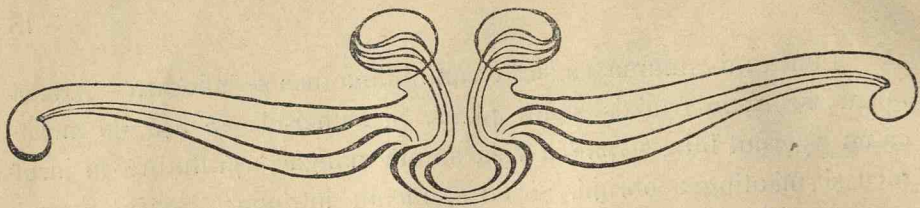


In luncă a prins frunza să 'ngălbenească. Curând Soare n'are să mai fie pe aici, curând se va întoarce 'n lucrătorea lui, de îndată ce grâul va fi treerat, nu mai are ce păzi. Eu însă cată să rămân singură, aici pe câmp, până ce cade zăpada, când caprele sunt duse sub șură, unde stau la adăpost de zăpadă. Atunci și Vanghelica, sărmana, capătă un locșor la vatră și poate să țeasă cât ține iarna. Dar ce m'oiu face eu când n'oiu mai vedea pe Soare? — Nu știu, zău — Socot că mă voiu ofili și eu cu frunzele și voiu cădea la pământ, eu nu mai pot să trăese fără privirea lui Soare, care e lumina sufletului meu!

Azi l-am văzut cu ochii mei când a trecut părăul, care acum a mai secat, pentrucă n'a plouat de mult, — și mi-a vorbit, vai, atât de dulce! — Mi-a spus că îi sunt dragă — „Vanghelica!“ imi zise. Știa numele meu și sună așa de dulce când l-a rostit. „Vanghelica!“ Cu drag aș vrea să mai aud odată — Așa de dulce nu l-a mai rostit nimenea — Și acum ochii lui ardeau drept în ochii mei, și nici nu puteam măcar să 'mi cobor genele, privirea 'mi-era pironită la el, și deodată ochii mi se umplură de lacrimi, și el m'a sărutat — Și pe urmă a trecut iarăș părăul și eu am rămas cu ochii după el. Și toată lunca a scos atunci un freamăt, par'că ar fi cutreerat-o vântul — Eră un freamăt lin de tot, ca un zumzet blând și toate frunzele se 'nfiorară ca și inima mea!

Lunca mi-e mamă, ea simte când inima mea se 'nfiorară — Atunci m'am ascuns în frunziș și-am plâns. Și frunzișul era așa de moale ca un așternut bun, și par'că voia să mă mângâe, așa flutură în jurul meu și 'mi-atingea obrazii. Și eu spuneam într'una: „Soare! Soare! Soare!“ — Nu mai spuneam alta. Inima mea nu mai putea să încapă altă vorbă. Nici florile nu mai spuneau altă vorbă, căci din mila soarelui trăesc și mor ele. De-aceea și ele spuneau într'una numai: „Soare! Soare! Soare!“ Aidoma ca mine.





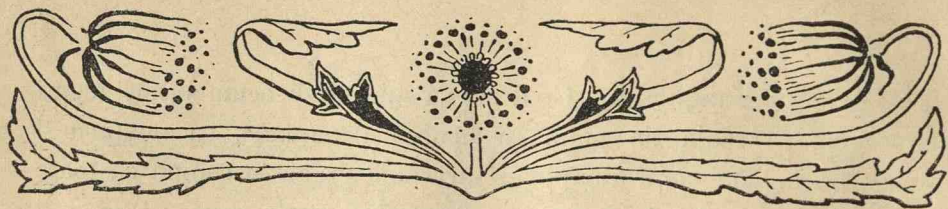
Astăzi locul lui era pustiu, oamenii au ridicat grâul ca să-l treere. O parte a fost imblătit și pe loc, și boii îl călcau în roată. Par'că îmi călcau pe inimă — Soare s'a dus — Soare nu mai e p'aici. Și lacrămile mi se 'nșiruesc pe obraji, și par'că aș fi oarbă, de când nu-l mai zăresc. Toată lumea e pustie — Vântul urlă și zgudue pomii, și frunzele cad și zboară val vârtej deasupra pământului, și nu'și mai găsesec loc de adăpost ca să nu le-apuce vântul și să le joace 'n vârtej. Sărmanele frunze micuțe și slabe — Mi se rupe inima de jale — O țin cu mânilor apăsate pe piept, ca să pot îndurâ atâta durere — Oamenii de peste părâu strigă la boi și nu bănuiesc ce rău mă doare strigătul lor. Lumea 'ntreagă par'că s'ar fi înstrăinat!

N'aș fi crezut că trăiam numai pentrucă-l zăream, și că nu mă gândeam decât la el, când nu-l zăream, căci fără el totul e nimic — Nu știam că poți să trăiești și când a pierit soarele — Căci florile se vestejesc toate, când soarele pierie și atunci vine gerul și le omoară, și nu mai sunt — Și cum se face, că soarele meu s'a dus și eu n'am înghețat încă — Nu pot să mai trăiesc doar, dacă nu mai vine. Cum se 'ndură dânsul să rămână dus — Cum poate să trăiască fără de mine când mi-a spus că i-s dragă! — Credeam că de-acum încolo va stă tot cu mine — Că nu se va duce și nu va stă decât

acolo unde-i și Vanghelica — Credeam că suntem de-acum strânși legați împreună, ca coaja de pom, ca floarea de mladă, ca noaptea și stelele — Da, dar când noaptea-i fără stele, asta înseamnă că toate stelele s'au mistuit, și Dumnezeu n'a aprins altele nouă — Așa e și cu mine, când el e dus, mă mistui și eu ca o stea, și mă topesc singură, în tăcere! Vai, cum plâng. Vai, ce mult mă dor lacrămile! Am mai plâns eu de atâtea ori, pe când eram singură și mă muștrau oamenii și mă băteau, fiindcă niciunul pe pământ nu mă iubea — Și acuma m'a îndrăgit unul pentru întâia oară și tocmai acum plâng mai amar ca niciodată — Vai, vai! — Cum mă doare inima! — Soare s'a dus — Nu! Nu! — Iată-l, că vine, deacolo peste luncă și drept la mine.



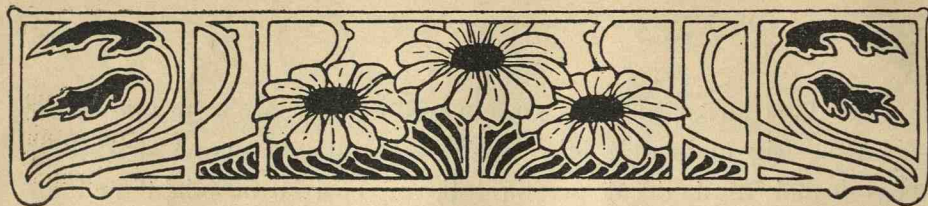
135920



Si astă noapte când am așipit, am simțit că cineva mi-a luat incetișor mâna și 'mi alunecă ceva pe deget și când am deschis ochii, la degetul meu lucea un inel de argint — Acum sărmana Vanghelica are un inel — Și mi-am întins atunci brațele spre dânsul, cum stă el așa în picioare și privea la mâna mea, la inelul ce-l făurise pe seama mea, și atunci căzu în genunchi lângă mine și m'a luat în brațele lui și atunci par'că nu mai eram pe lumea asta. Eram singuri singurei, Soare și eu, și nu ne spuneam o vorbă, ne eram numai dragi unul altuia, așa de dragi, cum nimenea încă pe lumea întregă nu ne mai îndrăgise — Noi nu suntem ai nimănui, suntem numai unul al altuia, și nimeni nu mi-l poate lua — Nimeni nu poate să 'mi smulgă inelul de argint de pe degetul meu, pentrucă Soare mie mi l-a făurit — Inima 'mi bate de câte ori mi-arunc ochii la inel și 'mi aduc aminte că Soare l-a făcut pentru mine — Ce frumos s'arată la lumina roșiatică dela vatră — Il văd aevea înaintea mea, când închid ochii — Mi-a spus că vine iar la noapte, pentrucă ziua nu poate, trebuie să lucreze, și acum câtă să lucreze pentru noi amândoi. Atunci când ne vom cununa, îi va merge bine la casa lui și nu voi mai avea de păzit caprele, ci să lucrez pentru el și pentru copilașii pe cari ni va dărui bunul Dumnezeu.

El vine iarăși, și chiar dacă noaptea e răcoare și întunec, n'o să 'mi fie frig în brațele lui — Par'că mi-ar fi tată, mamă și frate, și încă și mai mult decât aceștia toți, pe cari eu niciodată nu i-am cunoscut. Și mi-a spus apoi că nici el n'a cunoscut așa ceva și că întâia sărutare ce a căpătat-o de când trăește, a fost dela mine — Și pe când imi spunea asta, ne sărutarăm iar — Ah, plâng de fericită ce sunt — Florile plâng și ele, în zori, când soarele stă să vină, lacrimi de bucurie și de dragoste. Dar eu, cum n'aș plânge de bucurie și de dragoste — Au nu sunt eu copil din flori, cată să mă iau după ele!





E rece suflă vântul astăzi și gonea înainte fulgi de zăpadă. Atunci îmi zise el: „Vanghelica! La vatra mea e cald încă, a mai rămas dela muncă jar destul și cărbunii i-am dat la o parte. Vino!“.

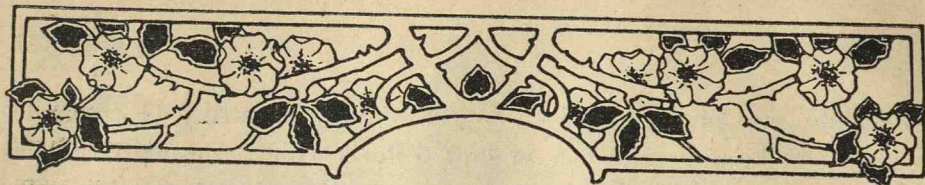
Și teama m'a cuprins ușor dintr'odată — Mi se părea că nu e puțin lucru să calc un prag omenesc — Și-am plecat apoi cu dânsul și el mi-a cuprins mijlocelul cu brațul și m'a dus — Iar eu mă simțeam așa de mândră și îmi ziceam: „Sărmana Vanghelica are acum pe cel mai mândru dintre flăcăi și inelul cel mai ales din tot satul!“

Și 'n pragul casei lui bătea o lumină roșiatecă dela vatră, și-ai fi zis că e o rază de soare, uitată de soare aici, când s'a dus să se culce. Și-am poposit întâiu în pragul casei, ca să pot trece mâna peste el, și Soare zise:— „Vanghelica! Iată pragul tău, aceasta-i casa ta, aici să rămâi tu în brațele mele și să fii fericită, și să nu mai ai alt gând, decât dragostea!“ — Și eu nu puteam să rostesc un cuvânt, așa de tare mi se bătea inima — Pe urmă ne-am ridicat, și-am intrat în casă, la vatra caldă și atât de prietenoasă. Imi ținea mânilor și picioarele la foc și mi le încălzea în dezmierdări și m'a luat și m'a așezat pe genunchi, și îmi vorbea încet și mi-a spus atâtea minuni de dragoste, încât eram aiurită. Nu mai știu bine tot ce mi-a înșirat, pentru că eram pierdută, știam doar atâta că mi-e drag mai presus

de toate, mai presus chiar ca soarele din cer, pentrucă el e soarele meu — De bună seamă așa se simt și florile când le desmiardă întâia rază a soarelui, întocmai ca mine astăzi, la vatra lui și în brațele lui — Cea dintâiu rază de soare în viața mea! — Caldă, așa negrăit de caldă! — De când e pe lume, Vanghelica nu s'a simțit așa bine, nici chiar când strălucea soarele. Căci nu eră soarele numai al ei. Și soarele nu putea să vorbească, și nici nu eram eu singură iubită de el, căci soarele cuprinde lumea 'ntreagă în iubirea lui.

Dar Soare mă iubește numai pe mine, cât e lumea de mare — El n'are alta, și eu n'am alt Soare — Ne suntem dragi — Dimineața când am eșit la muncă amândoi, luna zăbovea încă pe cîr și era așa de rece și pustie, iar noi râdeam și-i ziceam: „Uite, lună, noi suntem doi și tu, sărmană lună, stai singură-cuc!“



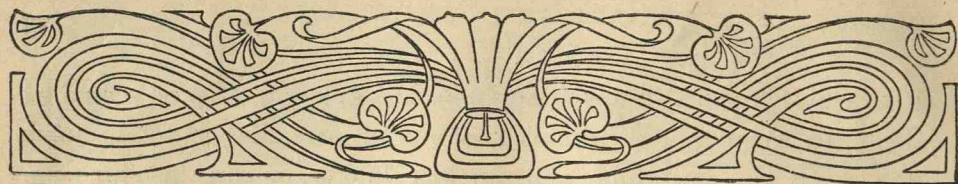


Fetele celelalte au ciudă pe mine din pricina lui Soare cel frumos. Toate l-ar fi dorit și se uită urât la mine și spun că nu sunt vrednică de atâta noroc, nici să mă ia 'n seamă un flăcău ca Soare — Și mai cu seamă dac'ar ști ele că pot să stau la vatra lui și să mă 'ncălzesc, ele, care m'au uitat de atâtea ori în frig și râdeau când tremuram și 'mi spuneau: „Mai joacă, Vanghelico, că te 'ncălzești — Tu n'ai loc la vatră — Culcușul acesta este al copiilor casei, nu-i pentru străini!“ Și dacă nu eram destul de harnică la țesut, mă băteau. Dar de când le-a amenințat Soare, nu mă mai bat. Acum pentru întâia oară am și eu pe cine să mă apere — Nimeni nu mă apără până astăzi — Din potrivă, când cineva 'mi făcea vreun rău, râdeau celelalte fete și se veseleau. Acum nimeni nu se mai leagă de mine — Căci acum sunt a lui Soare și Soare este-al meu!

Astăzi, la despărțire, eră troianul mare, așa de mare încât abia am putut să străbatem afară din coliba lui și ne-a umflat răsul și ne-am zis: Că cerul ne-a trimis anume atâta zăpadă ca să ne ție cu de-a sila tot împreună și nimeni să nu ne mai dea de urmă. Căci oamenii nu străbat până aci, când e zăpadă până la brâu — Iepurașul e veșnic cu noi, îi place să stea lângă cuptor la căldură și 'și spală mereu botișorul. Și Soare mereu aduce câteceva pentru iepuraș, câteodată câte-o foaie de curechi sau altceva pe placul lui, și atunci

iepurașul se bucură cu mine împreună. De multe ori îl las pe seama lui Soare, ca să nu pățească nimic și să nu 'mi poată nimeni lua în nume de rău, că mai port după mine un biet dobitoc, cu care însu' mi n'am nici unde să 'mi culc capul. Soare a cumpărat o cergă de capră pe seama noastră, pe care ne tolănim, și-i cald și bine și râdem când vântul urlă afară și șueră, căci noi stăm la căldură — Nimănu-i nu-i e mai cald, ca nouă — Căci trebuie să ținem focul până dimineață — Ce mândru e Soare când suflă 'n foc și părul îi cade peste ochi și-i strălucește în bătaia jăratecului, par'ar fi tot de aur — Atunci îi mângâi părul și Soare râde și 'mi arată gropițele din obraji. E voinic și știe să aducă bine ciocanul, și făurește niște lucruri așa de alese și gingașe, par'că ar fi eșite din mână de femee!



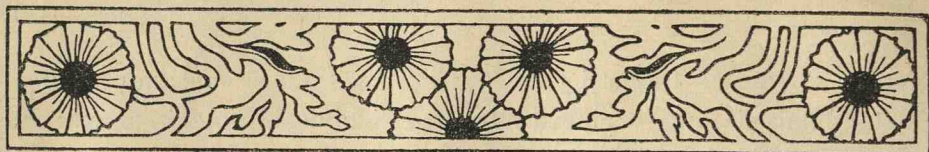


Mi-a spus că la primăvară vom fi bărbat și nevestă. Fi-va oare mai frumos ca acum? — Tare mă tem de orice schimbare, căci mai fericită ca acum nu pot să fiu — Sunt așa de fericită, mult mai fericită ca fulgii de zăpadă când dănțuiesc și se rotesc, iar vântul le ține hangul ca să poată juca mai bine. Aseară când m'am întors, el lucră încă, și loviturile ciocanului pe nicovală răsunau ca o muzică. Și deodată am început să joc după cântecul lor, și ciocanul porni să bată tot mai repede, și eu jucam tot mai iute, și mă 'nvărteam ca o sfârlează, iar dansul mă prinse atunci în brațele lui și mă săltă 'n sus și mă sărută, și s'a pornit apoi la joc, cu mine 'n brațe și râdea. Pe urmă încet m'a lăsat să alunec pe cerga cea frumoasă de păr de capră și se juca cu mine, și iepurașul săltă și el, iar noi râdeam și eră mare veselie pe noi. Și focul râdea și el, căci Soare uitase să-l acopere, și ne scaldă în jocul lui de vâpae și eră atâta lumină în colibă, par'că era zi, și eram nespuse de mulțumiți că-i noapte și că a noastră este încă noaptea 'ntregă — Și pe urmă adorm la sânul lui, în brațele lui și-i simt inima bătând, câteodată-i bate așa de repede, apoi îi pun mâna pe piept, pentru că 'mi pare atunci că vrea să-i spargă pieptul, când bate așa de repede — Par'că ar fugi departe de mine — Atunci mă cuprinde o groază nespuse — Căci dacă inima lui m'ar părăsi vreodată, aş muri, n'aş mai

putea să trăesc—Intăiași dată în viața mea am și eu ceva pe lumea asta, intăiași dată e cineva al meu, și nimeni, nimeni, nimeni nu poate să mi-l ia. Nimeni nu poate să 'mi ceară înapoi inima lui scumpă, pentrucă n'am furat'o dela nimeni. Spun fetele că le-am furat'o lor și că n'o să 'mi fie cu noroc — Iar eu rād — Căci atunci când puteau să-l aibă, nu-l voiau, ba spuneau că e copil din flori și-l nesocoteau și numai când au văzut lăntișoarele cele frumoase, atunci numai și-au zis că tot n'ar fi rău să fii nevasta meșterului argintar — Altminteri eră nesocotit și de pe-atunci încă eră el soarele meu de care atârnă toată viața mea!

Al meu este el, Soare este-al meu! — Soare nu-i decât al meu — Și nimeni nu mi-l poate răpi — El rāde când m'apucă frica și zice: „Lor nu le-a fost de loc dor de mine, nici chiar mama n'a întrebat de mine — Ce mai vor acum?”





Mi-a despletit părul și l-a cuprins mirarea că păru 'mi cădea până la pământ și m'a 'nvăluit în el și mi-a spus că am o mantie crăiască de catifea neagră. Și i-am răspuns atunci: „Dar părul meu e ca pana corbului și tu ai plete ca rupte din soare!“ Și el a răs și s'a 'nvăluit însuș în părul meu și spunea că s'a făcut noapte acum, căci soarele ș'a ascuns fața în negura părului meu — Și 'mi mai spunea că părul meu miroase atât de frumos, a flori și-a fâneață, și se jucă cu el și mie 'mi părea bine că am și eu ceva care-i place. N'am ce să-i dăruiesc alta, dar părul meu îi place și 'n fie-ce seară îl despletește acum și se joacă cu el și zice că-i frumos — Și vezi minune! Mi-a făcut acum un piepten de argint să adun părul cu el — Și e așa de frumos — Și pentrucă voiam să văd și eu cum mă prinde, mi-a cumpărat din târg o oglindă mică și mi-a arătat ce frumos îmi stă cu pieptenul de argint în păr — Tot cu el mă și pieptăn, iar Soare râde și 'și arată gropițele 'n obraji.

Grozav îi place când pieptenul răsrînge flacăra focului și joacă schintei prin părul meu, iar părul se revarsă tot mai bogat și mai mândru sub pieptenele de argint — Apoi deodată se 'ncurecă și nu-l mai pot stăpâni, și-atunci Soare face haz — Și zice atunci că sunt vântul ori nourul mânat de vânt, care s'adună întunecos și amenințător, ca să se reverse apoi într'un val de bură ușoară. Mă dojenește

câteodată, și atunci mă podidește plânsul, iar el imi sărută lacrimile din ochi și râde și 'mi spune că numai în glumă m'a dojenit, că voia să vadă cum plouă noul cel negru. Și cu toate că știu bine asta, totuș mă inspăimânt iarăș de câteori mă dojenește și plâng, iar dânsul râde că lacrimile 'mi rămân aninate de gene care sunt prea dese și nu lasă lacrimile să pice, astfel ca să le poată el sorbi cu sărutările. Câteodată plâng numai așa pentrucă lumea e rea și dânsul vrea să vadă unde m'au lovit oamenii, și 'mi sărută locul acela și nu mai mă doare. M'aș lăsa bătută cu drag, numai pentruca el să mă sărute!





Astăzi am plâns atât amar de lacrimi, încât nici Soare n'a fost în stare să le potolească. Se pornise ca dintr'o fântână, ca dintr'un izvor nesecat, căci am avut o durere mare și când mi-aduc aminte, mă apucă iar plânsul. Imi cususem pe ascuns o iie minunată și fluturii mi-i făcuse Soare și eră muiată 'n fir și așa de ales lucrată, fir cu fir, și mânecile așa de bogate, iar alțițele o minune, și peste tot numai flori, ca o grădină, încât n'aveai unde să pui acul, fără să dai de-o floare. Mânecile atârnau grele de fluturi, și-o țineam tot ascunsă, dar mi-a zărit'o fata jupânesei la care țeș cu ziua și mi-a luat-o zicând că asta-i cămașa ei de mireasă, iar când i-am spus că e pentru nunta mea, a început să râdă, zicând că n'am la ce să mă mărit — Pe mine nimeni nu mă cere și e tot una de sunt ori nu măritată. Când i-am istorisit asta lui Soare, — la început nu puteam de plâns, dar în cele din urmă am scos-o la capăt printre suspine, — l-a cuprins o mânie așa de cumplită, încât pentru întâia oară a uitat să mă mângăe. Bătù din picior și zise că până vor răsări viorelele, noi vom fi cununați și că se duce numai decât la preot să-i spună și să 'ntrebe totdeodată ai cui suntem noi. Căci nu mai poate îngădui ca lumea să mă facă de ocară — Supărarea lui eră și mai mare, pentrucă eu eram deprinsă cu răutatea lumii și ce m'a făcut să plâng eră mai ales iia mea cea

frumoasă și migălită așa de mult și de necaz că oamenii au să mă vadă așa de calică la nuntă. Socoteam că voiu stă în fața altarului ca orice fată din sat, cu beteala ce mi-o făcuse Soare și ce frumos ar fi fost! Deacum nu 'mi pot, așa, din fugă, face alta la loc, mi-e peste pateri, e prea multă muncă—Și lui Soare nu pot să-i spun nimic, fiindcă ele 'mi dau de mâncare și trebuie să îndur toate—Vai, cât am mai plâns!—Și lacrămile curgeau, curgeau, că nu se mai opreau în gene, nourul cel negru s'a descărcat într'o furtună groaznică asupra pământului întunecat!

Vai, ne cuprinse atâta jale, că stam nemișcați și ne uitam cu ochii pironiți în jăratec și suspinam și nu ne spuneam nimic — Amar de noi!— Dar a fost destul să ne uităm unul la altul, adânc în ochi, și deodată am izbucnit în răs și am uitat de toate și ne-am zis că am fost așa de fericiți și fără de iia frumoasă! — N'avem nevoie noi de toate astea, și nimeni n'are zor cum și ce fel ne vom cununa, nu chemăm pe nimeni la nuntă, pentrucă toți au fost așa de răutăcioși cu noi.

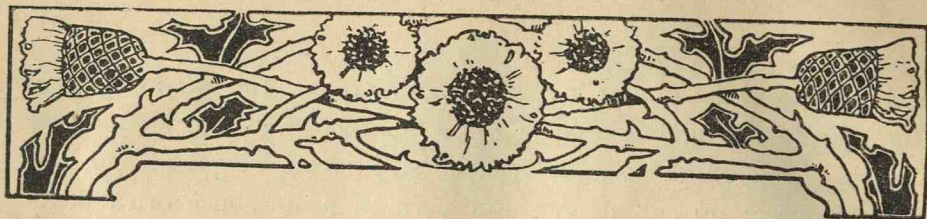




Soare a muncit așa din greu, că abia acum, în lumina celei dintâi zile de primăvară, bag seama că e mai slab — Dar el râde și spune că nu-i pasă. A vrut să-și gătească frumos casa pentru tânăra-i nevestică, și să nu-i fie casa goală, ci să mai aibă o cergă de păr de capră și porumb pe tot anul, înșirat în știuleți aurii pe sub strașină, și pătlăgele roșii și vinete și cununi de ceapă și usturoiu, și toate câte 's de nevoie la casa omului, și ceaun, ca gospodina harnică să fiarbă mămăliga bună — Toate strălucesc în coliba noastră, are să fie așa de frumos — Suntem ca păsărelele care 'și zidesc cuib, și fiecare aduce câte un fir de pai, cât decât — Eu n'am multe de adus, dar aduc și eu ce pot și oamenii buni mă dăruiesc cu câte ceva din cele ce le prisosesc, și lucrurile de căpătat le curăț până strălucesc și Soare se pricepe nevoie-mare la dres, și o să fim hojma cu voe bună, de nu se mai află decât în povești. Soare 'mi spune că eu sunt zâna din povești, și că are să 'mi fie traiul ca 'ntr'o curte împărătească. Mie mi se pare că de pe acum chiar la noi toate 's ca 'ntr'o curte de împărat. Căci toate 's cum îi oglinda și strălucesc în vâlvătaia focului, și aurul nostru sunt știulețele și mândrețuri de paturi ni-s cergele de capră, și scaun domnesc pământul lipit frumos — Dar suntem atât de fericiți, încât și un domn s'ar uită cu jind la noi!

Mai că să ne urcăm la ceruri ca două ciocârlii, că nu ne mai ține pământul de-atâta noroc — Nu ne mai încăpem — Nu e ca la alți oameni — Toți caută așa de năcăjiți și amăriți, și par'că nu li-e îngăduit măcar un colț de cer, spre care să poată sburâ oricând, ca pe urmă să se pitească iar în culcușurile lor mici de pe pământ — Sărut pământul pentrucă e atins de piciorul lui, sărut nicovala pentrucă Soare bate cu ciocanul în ea. Ciripesc ca o ciocârlie cât ține ziua de mare, când n'am poruncă să tac. Niciodată ființă pe pământ n'a iubit pe alta așa de mult — Il iubesc cu mult mai mult ca pe Dumnezeu — Pentrucă simt mai mult iubirea lui. Dumnezeu nu mi-a dăruit cergă călduroasă, nici vatră caldă — Dumnezeu m'a lăsat să cresc lipsită de căldură și de dragoste, ca pe-o buruiiană rea, iar Soare m'a luat la vatra lui. Trebuie dar să-l iubesc mai mult. N'am voe să spun în gura mare așa ceva, pentrucă aș fi o păgână — Dar nu sunt eu oare copil păgân, copil din flori și cine, dacă nu iubirea, mi-a dat viață?



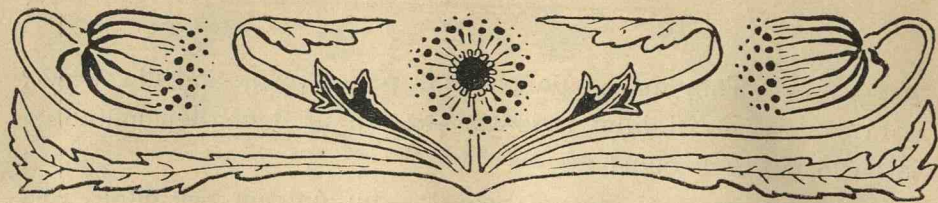


Uai, ce amar a plâns Soare când s'a întors dela preot, zău. A plâns așa de tare că se cutremură pământul supt el, și i-am strâns capul la sân, și l-am dezmiardat și voiam să-l mângâi, el însă mi-a înlăturat mâna și se lungi la pământ cu capu între mâni, și se zguduia tot în hohote de plâns. Iar eu nu pricepeam nimic și începui să plâng, tocmai pentru că nu puteam pricepe, și deodată se ridică și 'mi spuse: „Vanghelico, oamenii 's cu mult mai răi ca Dumnezeu, — Vanghelico — ei zic că trebuie să ne despărțim, că n'avem voie să ne căsătorim — Vanghelico, suntem frate și soră! — Și de atâta amar de vreme (mai spuse el între hohote de plâns) — atâta amar de vreme nu ne-au putut spune acest lucru — ne-au lăsat așa, spunând numai că suntem copii din flori, puțin le păsa ce făceam, și acum, și acum, — Vanghelico — vezi tu, am să mor, e peste puterile mele!“ Eu tăceam ca inlemnită și ședeam lângă el pe pământ, cu mâinile între genunchi, cu degetele încleștate — Căci acum nu 'mi mai suferea brațele mele pe după gâtul lui, acum mă imbrâncea când încercam numai să mă apropiu de el, acum nu mai voia să fie nici iubit, nici mângăiat și spunea mereu că vrea să moară — Și eu stam mută și incremenită, nu puteam nici să vorbesc, nici să plâng, de par'că s'ar fi prăbușit căsuța peste noi și ne-ar fi îngropat — Mi se părea că toate s'au instrăinat departe, par'că am fi

pierit, și nici n'am mai fi pe pământ, par'că nu ne-am iubi de loc, par'că nu ne-am fi iubit niciodată—par'că ar fi murit pământul și iarba toată s'ar fi pălit!

Nu puteam rosti măcar „Soare!“ — nu puteam zice nimic, căci cumplită eră durerea lui, și trebuia să stau în liniște. Mi se pare că au trecut chiar câțiva oameni pe la casa noastră, și se uitau pe ferestruie înăuntru unde eră atâta bocet și jale, și dând din cap, plecau mai departe. Soare era așa de mânios, și smunci nicovala și asvârli 'n aier cărbunii cu piciorul, par'că ar fi voit să dea foc căsuței. Și era așa de aprins la față și se uită țintă înainte, încât uitasem cu totul de mine — Acum zace liniștit și abia acum am răgaz să mă gândesc, și inima mi se face ca plumbul, tot mai grea, mai grea și nici nu pot să suspin măcar, așa mă 'năbuș în piept!





Lungă-i noaptea și Soare vorbește într'aiurea lucruri așa de ciudate și nici nu-l poți pricepe — În multe rânduri am dat fuga jos la pârâu și-am muiat ștergare și i-am înfășurat capul cu ele, el însă aruncă tot la o parte, și apa o bea cu atâta nesațiu, parc'ar avea jeratec în el, și când îl atingi cu mâna, arde ca para focului peste tot trupul. Stau lângă dânsul și mă uit la el. La cine să mai mă uit pe lume, dacă nu la dânsul? Oamenii vor să mă trimeată să păzesc caprele pe imaș. Eu le-am spus: „Vedeți de altă față — Nu pot păzi caprele, câtă vreme zace Soare“.

Dac'ar fi după ei l'ar lăsa, sărmănelul, să zacă, să nu-i dea măcar un strop de apă, dar eu i-aduc în totdeauna apă rece și el o bea. Dar ochii lui schinteiază ca doi cărbuni aprinși, și de multe ori nici nu mă mai cunoaște. Intreabă cine-i dă apă și se uită la mine ca la o străină. Atunci mi-e așa de teamă, de nici nu pot să plâng — Inima mi-e ca plumbul, nu simt nimic, nimic, nimic — La ce-aș mai plânge, când nu simt nimic? Imi pare că am murit aieve și nu mai trăesc de loc. Se mânia mereu pe oameni și când începe, e ca turbat, vrea să sară 'n sus și abia mai pot să-l țin. Și-atunci se uită țintă la mine și 'mi strigă: „Du-te, du-te, du-te departe, să nu te mai văd în ochi!“ — Și mă duc atunci afară pentru o clipă, și după ce se mai liniștește, mă furișez din nou în casă și mă așez lângă dânsul pe pământ, și

aștept — O, cum aștept — Singură nu știu ce aștept. Și m'apucă dimineața rece și posomorită, și Soare nu 'și mai vine 'n fire.

A venit o babă și i-a făcut o băutură și tot dedea din cap și spunea: „Rău — rău — rău îi merge — fata mea! Trebuie să te deprinzi cu gândul, că nu mai are zile multe, zace de friguri rele, și n'o să mai poată îndură așa ferbințeală!”

Așa mi-a zis, și eu m'am uitat la ea fără să clipesc și nici n'am plâns, nici n'am oftat. Nu mai pot să oftez. Căci totul s'a stins în mine, sufletul meu e amorțit. Mai bine ar fi de Soare și de mine, de-am muri — Căci la ce-am mai trăi, sărmani copii — Nu suntem ai nimănuia, nimeni nu se bucură că suntem pe lume, nimeni n'o să ne plângă când ne-om duce — Să murim, Soare, e mai bine, mult mai bine!





— **S**e strecoară zilele, și nopțile sunt tot mai lungi, și Soare nu mai cunoaște pe nimeni, nici chiar pe mine. Buzele i s'au invinețit, îi dau într'una să bea și-i răcoresc tâmplele, dar îi merge tot mai rău, răsufală așa de ciudat, nu răsufală de loc bine, mereu i se taie răsufletul și-i se umflă nările par'că n'ar avea destul aer și stă cu ochii pironiți, fără să clipească.

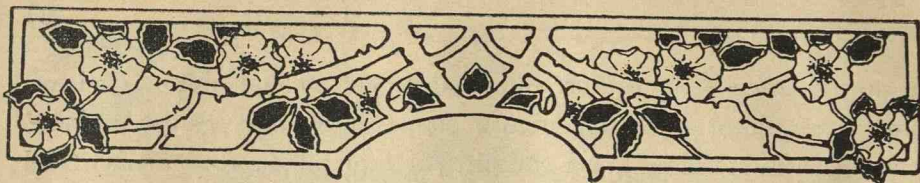
M'aș teme, dacă aș mai avea putere să mă tem — Dar aștept numai să moară, atunci mă cule și eu să mor și pe urmă toate-s bune, nici unul n'o să mai sufere — Căci unul fără altul nu putem trăi și împreună nu ne lasă oamenii, pentrucă și-au închipuit că suntem frate și soră, cine știe dacă e adevărat. — Dacă suntem copiii din flori, nimeni nu ne știe părinții, și atunci poate că nici nu suntem frate și soră, și oamenii n'au avut alt gând decât să ne despartă, pentrucă ne vedeau prea fericiți — Eram mult mai fericiți ca ei, și asta n'o puteau răbdă și a trebuit să ne sdrobească norocul pentrucă nu eră al lor și pentrucă credeau că copiii din flori n'au la ce să fie fericiți ca copiii în rând cu lumea, care au un tată și o mamă! Voiau să-l aibă pe Soare pentru fetele lor — Și de aceea nu se cădea să fie al meu. Asta e!

Gânduri peste gânduri se țin șir în nopțile lungi, căci nu vine nimeni, afară de, câteodată, o babă bătrână care mă întrebă dacă

poate să mi fie de ajutor. N'am nevoie de nici un ajutor, căci aici nu incupe ajutor, moartea singură poate să ne-ajute — Și așa e bine — Căci dacă ai fi osândită să trăești, n'ai mai putea, te-ai arunca mai de grabă în părau să te lași dusă la fund, în lumea verde, acolo unde nimeni nu știe cine este cel ce vine plutind, și pe care nimeni nu-l poate întrebă de nume, că e mort!

Soare par'că e turbat și bolborosește, nici nu-l mai pot înțelege, buzele și limba i s'au invinețit de tot și i-au înțepenit, și abia 'ngăimează, de nu mai pricep nimic. Astă noapte însă s'a ridicat și-a arătat către ceva în fereastră și acolo stă într'adevăr un cap, învăluit tot în pânze negre, dar nu-l puteam cunoaște de e bărbat sau femece. I s'a sbârlit părul în cap și a strigat: „Mamă — Mamă!“ — de două ori — și — atunci capul căzù deodată pe pământ și-am auzit ceva care se târâ și se furișă, apoi s'a făcut iar tăcere. Mi-eră frică. Soare avea ochii așa de infricoșafi și părul i se făcuse măciucă și fața lui eră ca de mort, așa de galbenă și suptă și nasul i se ascuțise. Și-a bolborosit: „mamă“ pentru întâiași dată în viața lui, dar nu duios și blând, ci strașnic de amenințator, ca o mustrare aspră!



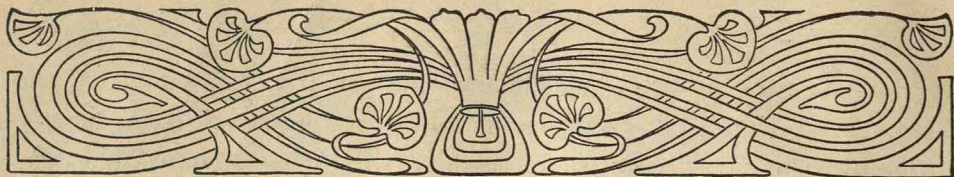


Si-acum când ești mort, Soare, mă voiu lungi pe prag și ți voiu cânta bocetele, eu singură le voiu cânta, căci pentru un copil din flori nu se află bocitoare. Vai, de ce mi te-au luat, Soare, lumina mea! De ce nu mi mai răspunzi? De ce zaci așa de mut! Soare! Soare! De ce n'ai rămas printre florile unde te-au lăsat aceia cari n'au voit să te aibă, și nimeni să nu te fi găsit! Și nu te-ar fi mai crescut pentru chin și amar! Vai, Soare! Soare! Soare! Ce liniștit zaci tu acuma! Cine-o să mai mănuească ciocanul! Cine-o să mai ațâțe cărbunii! S'a stins focul și n'o să mai ardă niciodată! Cine-o să mai făurească lanțuri de argint pentru fete! Cine-o să păzească lanurile? Cine-o să mai zică din fluer și cine-o să mai cânte și cine-o să mai stea așa de mândru în bătaia soarelui de dimineață! Ca grăul te-a secerat! Ca spicele zac pletele tale la pământ și n'or să mai falfăe în vânt! Soare! Soare! Soare! Soare! Cine-o să mai închee plute, că să le dea drumul pe apă! Cine va mai fi așa de voios ca zorile, ca noaptea lui Cuptor, cu răsul limpede și veselie de copil! Cine-o să mai pășască așa de semeț prin luncă, fără să-i pese de nimeni! O Soare! Soare! Soare! Te-am iubit ca pe viața mea, și de-aceea trebuie să mor acum. Nu pot să mai trăesc fără de tine! Soare! Soare! Soare! Nu mai am zile fără de tine! Soare! Soare! Trebuie să viu la tine, când te vor pune în pământ, atunci

țărâna ta mă va striga, și pământul mă va trage de haină, și nu
'mi va da drumul! Căci trebuie să cobor la tine și să dorm lângă
tine, în pământ! Trebuie să merg după tine! Soare, Soare, tu, viața
și moartea mea! Nimeni nu 'mi va mai desprinde părul meu cel
negru ca să se invăluie într'insul! Nimeni nu 'mi va mai sorbi lacrimile
de pe gene! Nimeni nu 'mi va mai grăi, căci atunci nu voi mai
auzi glasul tău cum mă chiamă de supt pământ -- Vreau să aud
glasul tău, tu mă chemi, eu viu, viu curând la tine! Căci nu pot să
trăesc fără de tine!

n. c.





Si acum mi te-au luat și te-au așezat în pământ, și oamenii voiau să mă ia cu dâșii, dar eu dam din cap, că trebuie să rămân la locul meu, ca să pot muri mai lesne, ca să pot să 'ți aud mai bine glasul când mă chiamă de supt pământ. Azi zăceam pe mormântul tău, și am auzit strigând: „Vanghelico! Vanghelico!“ de mai multe ori și așa de deslușit! Și mi-am apăsât pieptul pe pământul care te învălue, și mi-am lipit obrazul de el, ca să simți cât îți sunt de aproape, și te chem mereu: Soare! Soare! Soare! Nu mai zic alta, decât Soare! Și odată ai să vii să mă iei cu tine! Nu mă mai doare nimic, ci sunt topită de osteneală, pieptul mai ales m'apasă greu, pentrucă n'am putut să plâng. Când te-am bocit, n'am plâns. — Și trupul lui eră moale, când l-au pus în pământ, asta însemnează că în curând mă va lua la dânsul. Căci afară de mine, pe cine-ar putea el să-l ia la dânsul!

Vai, Soare! N'am mai pus nimic în gură de când te-au coborît în pământ și nici nu vreau să mănânc, ca să ajung mai repede la tine, vreau să fiu lângă tine, mai înainte ca tu să fi băgat de seamă, că nu mă ai alături de tine și că e frig în groapă. Să simți că sunt lângă tine, îndată, îndată, Soare! Soare! Să știi bine că nu poți să fii fără de mine nici în viață, nici după moarte, nici în somn, nici treaz, dacă ar mai fi să te trezești vreodată! Nu te smulge din brațele mele!

Cănele, se zice că moare pe mormântul stăpânului, cum n'as muri eu, care-ți sunt mai mult decât un căne, și mai mult decât vatra ta, și mai mult decât coliba ta! Viu, Soare! Viu, Soare! Căci pieptul mă apasă și nu pot să răsufll!

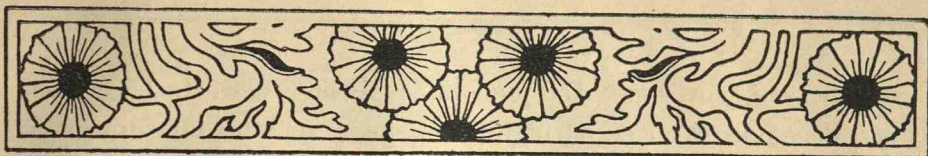
Pricina e că nu pot să plâng și tot sângele din inimă 'mi năpădește pe gură! Ce roșu eră! Și cum mă inăbușă! Și ce obosită sunt! Nu m'am înecat, când m'a podidit sângele, dar nu mai puteam să 'mi trag sufletul și tu mă tot strigai: Vanghelico! Vanghelico! Și deodată sângele 'mi gâlgăia în gât, și nu te mai auzeam, dar când s'astâmpără, înainte de a veni un alt val de sânge, atunci te auzeam din nou strigând cu glas tare și eram atunci așa de veselă și simțeam că 'mi pierd puterile, mă topesc. Și nu mai puteam de bucurie. Dacă mai vărs sânge, atunci se va scurge tot sângele din mine, și voi fi moartă atunci, și n'o să mai sufăr! Nici acum nu sufăr așa de greu, căci te aud pe tine.

Numai atunci aș suferi amar, dacă nu te-aș auzi, dacă aș bănuî, că tu ai putea în groapă să mă dai uitării. Dar așa ceva e peste puterile tale, Soare, Soare! Nu poți tu să uiți așa pe micuța ta mireasă. Căci ești al meu! Și toate pietrele care le-ar rostogoli pe mormântul tău, nu te vor putea opri să întinzi mâna din noaptea adâncă și să mă tragi la tine ca să pot zace lângă tine și să te încălzesc în pământul cel rece!

Și luna bate pe groapa ta și mă strigă, atunci viu să mă culc pe mormântul tău, dar în curând nu voi mai putea merge până la tine, atunci va trebui să te scoli tu din groapă, căci altminteri mâna ta nu mă mai ajunge. Atunci trebuie să vii tu, să mă iei! Căci eu nu mai pot să viu la tine, iată că 'mi sbucnește iar sânge așa de mult! Mă înneacă atunci și 'mi gâlgăe în gâtje. Și nu 'mi mai dau seamă de nimic. Imi părù că a intrat cineva în colibă, dar nu puteam să văd dacă ești, tu sau oameni vii, cari spuneau ceva ce nu prea înțelegeam. Căci eu nu aud ce spun oamenii, eu te-aud numai pe tine, Soare! Soare! numai glasul tău l-aud și surde sunt urechile mele la glasul oamenilor. Nu înțeleg ce spun ei. Mi-au dat

ceva de băut și am adormit apoi și atunci ai venit tu, și m'ai luat în brațe și mă simțeam așa de bine și nu mă mai durea nimic! Și puteam să răsufli așa de ușor! Vino iară și ia-mă în brațe, atunci nu mai sufăr de loc! Vino iar, Soare! Soare! Vreau să stau în brațele tale! Chiar dacă sunt înghețate, se vor încălzi îndată, când mă vor cuprinde, pentrucă eu ard toată, ca vatra ta!





Mi-au adus căprițele până 'n prag, crezând că dacă le voi
auzi talanga, imi voi veni în fire. Dar ce mi-e talanga, când
aud glasul tău care tot strigă: „Vanghelico! Vanghelico!”

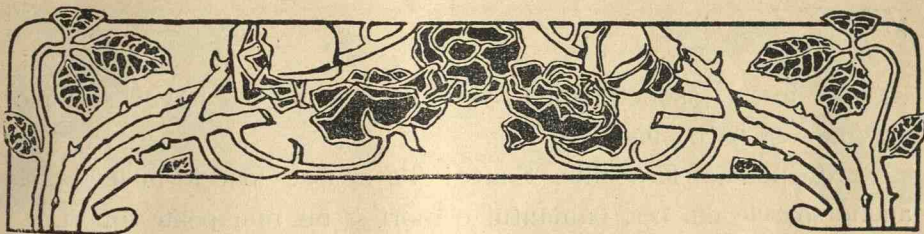
Stau întinsă în liniște și te adăst cu dor, iar noaptea
ești totdeauna la mine și mă ții în brațele tale moarte și atunci simt
cum viața mă lasă încetul cu încetul; nu-ți va fi urât pînă voi
veni eu, Soare? Mai așteaptă încă puțin, nu mă uită! Nu ți luă
gîndul dela mine, pentru că nu pot să mor așa de iute ca tine! Te
iubesc doar tot așa de mult precum m'ai iubit și tu pe mine! Ba
te iubesc încă și mai mult, pentru că tu n'ai vrut să trăești fără de
mine, iar eu nu pot să trăesc fără de tine! Soare! Soare!

Iată că vine sîngele iar, îl simt năvălind cald în gură ca un
șuvoiu, un șuvoiu roșu și cald, care pornește din fundul inimei mele
și sbucnește afară, ca o apă vie; la urma urmelor va seca pînă 'n
fund și inima mea, și atunci s'a mîntuit cu mine! Mai sorb câte-o
leacă de apă uneori, dar de mîncat nu-i chip! Foamea mi-a pierit cu
totul și nu mai pot mușcă din pâne, m'au părăsit puterile, par'că mi
s'ar fi muiat dinții; altă dată spărgeam alunele par'că eră pâne, acum
nu mai pot, s'au muiat de tot!

Stau culcată și mă joc cu părul meu care-i eră așa de drag
lui; voiam să îl dau în groapă, dar oamenii nu m'au lăsat, ziceau

că n'are să-i pară bine. Dar eu știu mai bine, o să te bucuri mai mult, dacă vii și eu cu părul meu cu tot și te voi înfășura întreg în părul meu și iar vei dormi în brațele mele, supt mantia părului meu, pe care l-ai iubit așa de mult totdeauna și te vei încălzi supt părul meu, căci el n'are moarte. Părul viețuește 'nainte și crește și în groapă! Da, știu asta, căci am văzut cu ochii mei, când au desgropat pe sărmana Rada, că-i crescuse părul. Așa va crește și al meu și te va învălui, Soare, și 'ți va ținea cald și nu va mai lăsa țărâna să atingă obrazul tău drag, căci părul meu bogat va stă la mijloc și te va acoperi de tot! Vreau să mă culce în aceeași gropă cu tine, căci morți suntem unul al altuia. Astă noapte mi s'a părut că am văzut iar capul la ferăstrue și chiar o arătare în prag, dar mi-a fost frică, pentrucă nu eră Soare și de Soare nu mă tem, când intră 'n colibă. Căci el vine tot mai des și stă cu mine și atunci mi-e mai bine, și nu sufăr și pot să răsufli mai lesne, când mă ține, și mă desmiardă și 'mi îngână șoapte dulci. Căci el imi șoptește mereu și aud mai bine atunci, decât când oamenii strigă cu glas tare!





S'a ivit iar femeia 'n ușă. Nu știu e adeva sau numai vis, dar nu 'mi pare bine când vine, căci pe Soare l'a speriat și el a strigat: Mamă! Mamă! Și ea nu zice un cuvânt și-atunci m'apucă groază și 'mi pare că am friguri și aiurez. Numai când vine Soare, nu mă tem, atunci mă alinez, pentrucă el îmi spune lucruri plăcute. Imi spune că în curând voi fi cu dânsul și că nimeni nu ne mai poate despărți atunci. Nu vreau să am pe alteineva, numai pe el, căci ceilalți nu 'mi spun decât lucruri triste care nu mă mângăie de loc. Numai Soare mă poate mângăia, căci el știe bine ce mi-e drag să ascult. El știe că 'mi place să 'mi spună mereu: Vanghelico, căci asta o ascult cu bucurie din gura lui, și alta n'are să 'mi spună, căci îi înțeleg îndată gândul. Și fața lui pe zi ce merge pare tot mai frumoasă, nici n'ai crede că-i de mort, nu mai are obraji căzuți, nici ochii în fundul capului, ca în vremea din urmă, ci e strălucitor de frumos, și atât de vesel, și de câte-ori vine, tot mai ușoară mă simt, par'că mi-ar lua cu el din greutatea trupului meu, și când acum mă podidește sângele, par'că ar prinde de veste el, căci deodată s'arată și mă ia în brațe și 'mi zice: „Sânge roșu și frumos! Sânge roșu și strălucit! Fii binecuvântat! Căci tu ne vei uni mai de grabă! Tu nu ne lași să fim departe unul de altul!“ Iar eu rād atunci și nici nu simt că mi se oprește răsufletul. Curând se

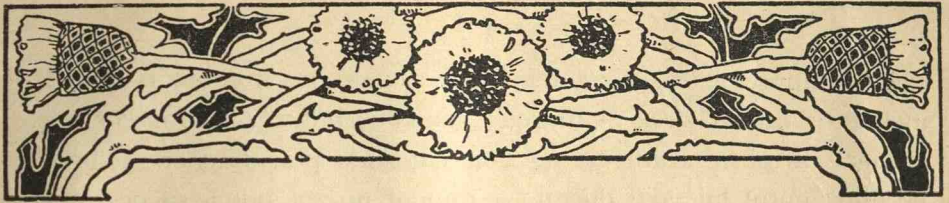
va opri de tot răsufletul meu, când sângele iar va năvăli și atunci mă 'nnec și pace bună!

Nu puteam fără tine, Soare! Tu ai fost soarele meu și când apune soarele din cer, pământul e mort și nu mai poate înflori.

Nu 'mi trebuie femeea aceea, pare bogată și e îmbrăcată 'n negru, și poartă pe cap un vâl des și negru și când o văd m'apucă groaza. Mi-a spus cineva că poate este mama mea, care m'a părăsit și m'a aruncat între flori și n'a mai întrebat de mine.

De-aș avea un copil, zi și noapte l-aș îngriji, n'aș mai merge cu turma fără de copilul meu, nici la câmp și nici la țesut, — zi și noapte ar fi la sânul meu, pentru că ar fi copilul lui Soare! Dă, ar fi copilul lui Soare! Vai, ce bine mi-ar fi părut! Aș fi zis: „Iată, Soare, e copilul tău! Sărută-l! Eu ți l-am făcut!”



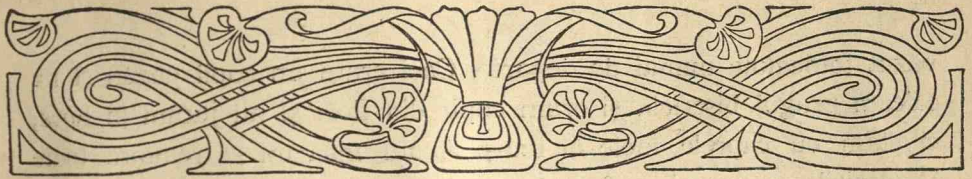


Si-acum îmi merge din ce în ce mai rău, nu mai pot stă culcată că mă 'nnec, trebuie să mă proptesc de zid ca să pot răsufli, căci tot pieptul mi-e înnăbușit și când stau culcată, tușesc neconținut și nu mai pot să-i aud atunci glasul. Câteodată vin femei, dar închid ochii, ca să nu vorbească cu mine, pentru că nu vreau să le aud. Vreau să-l aud numai pe Soare. Vecinele au vrut chiar să stea noaptea la căpătâiul meu, și le ședea bine, dar eu le-am spus că mai bine vreau să mor singură, căci altfel îmi tulbură ceasul morții, în care vreau să fiu numai cu Soare. El singur să mă țină 'n brațele sale, și să 'mi șoptească, nu vreau să aud alt glas decât pe-al său! Vreau să fiu al lui Soare și el al meu. N'avem nevoie de oameni, căci suntem tot mai aproape unul de altul! Cu cât mă fac mai ușoară, cu atât mai lesne va putea să mă ia în brațe! Acum mă are întregă și acum râdem pe tăcute împreună, că oamenii nu mai pot să ne despartă, și 'n groapă nu pătrunde vorba lor: „Sunteți frate și soră, nu trebuie să vă luați!”

În groapă, nu mai suntem nimic, nici frate, nici soră, nici bărbat, nici femei, acolo suntem numai Soare și Vanghelica, o mână de țărână și țărâna noastră se va amesteca și nimeni n'o să 'ntrebe de ce s'amestecă țărâna noastră! Țărâna noastră va fi țărână, și iubirea noastră tot iubire, și somnul nostru un somn cu iubirea cea mare

care ne împreunează, și pletele mele bogate ne învălue cu aripele-i molatece — au nu zicea el mereu: „pana corbului“? Acum vor crește ca niște aripi de vultur și ne vor cuprinde pe amândoi, cu brațele pe după gâtul lui voi dormi, și nimeni nu va putea să ne tulbure odihna.

Numai femeea aceea mai vine și plânge la mormânt. El spune că vine toată noaptea la dânsul și plânge pe groapa lui, dar el atunci nu mai e acolo, e la mine și mă ține în brațe și ea plânge pe groapa pustie și crede că e 'năuntru. Dar el nu e nicidecum acolo, ci e la mine! Și noi râdem atunci de plânsul ei! De bună seamă e mama care n'a întrebat de noi pe când trăiam, și noi râdem pentrucă ea plânge! Râdem împreună par'că n'am fi avut nici o supărare și-o iertăm, deși poartă toată vina, pentru care noi a trebuit să părăsim soarele, oamenii și pământul, ca să fim fericiți supt pământ. Dar el zice că sunt așa de fericiți morții! Să nu 'mi fie frică de ceasul de pe urmă, nu prea îl simți, te înnece puțin, și-apoi te simți deodată slobod și nu mai ai nici o durere și atunci vom zăcea unul lângă altul și nu vom mai auzi nici chiar când plânge mama, care n'a voit să știe de noi! Soare e bălan! Soare are plete ca rupte din soare! Da, razele soarelui îl îmbracă, par'că ar fi arhanghelul Mihail sau Gavril din biserică! E bălan, ca grâul copt, pletele sale se fac pe zi ce merge tot mai strălucite și mai mândre, pământul nu le-a întunecat, nu, zi cu zi se fac mai luminoase și mai calde, și mai molatece și mai bogate; și socot că așa putea să mă anin de o singură rază din părul lui și să 'mi iau sborul cu el. Căci el spune că sboară. El spune că nu mai atârnă greu, și n'are nevoie nici de hrană, căci e totdeauna sătul și mulțumit. Roua văzduhului e mâncarea lui și lumina i-e băutura! El zice că eu nu știu încă ce va să zică lumină, că pământul e așa de înegurat încât bieții oameni nu pot avea habar ce este lumina. Chiar și soarele e lănced pe pământ, și mai e un alt soare cu totul altfel, cu totul altfel de raze, ca acelea pe care le zărim noi!

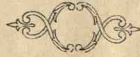


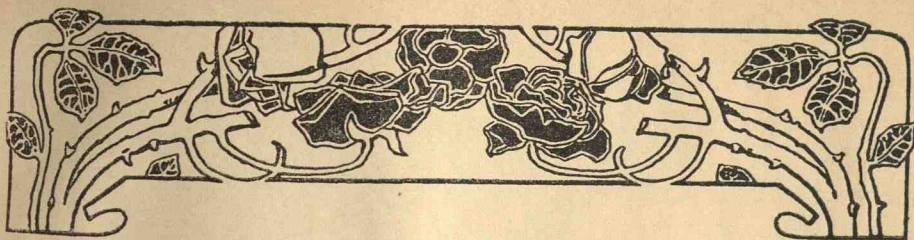
Soare e bălan, pentrucă e rupt din soare, pentrucă e viața mea și tăria mea, și mântuirea mea! Căci când e la mine, nu mă mai doare pieptul, atunci mă simt tot așa de ușoară ca dânsul, în brațele lui!

Soare e tot soarele meu, chiar și acum. El luminează tot, încotro își îndreaptă privirea, pe unde își poartă pașii, pe unde trece. O Soare! Soare! Soare! O leacă de răbdare încă, și voi fi la tine, precum ești tu, tot așa de curată, și de ușoară și de fericită, și atunci mă voi pătrunde și eu de toată strălucirea ta, Soare, Soare!

Câteodată aud cântări frumoase și mă bucur și vreau să cânt și eu, dar nici un sunet nu mai ese din pieptul meu. Soare 'mi spune că voi putea să cânt numai după ce voi fi murit, atunci numai poți cânta mai frumos ca niciodată! El știe asta, și aude în toată ziua! El nu vede încă pe nimeni, pe mine singură mă vede în lumea 'ntreagă, nu vede decât lumină și pe mine, dar cântecul l-aude și dânsul și s'apropie tot mai mult și e tot mai frumos. Și atunci tresalt și vreau s'aud mereu cântând! Câteodată 'mi pare că și Soare cântă, ca și cum lumina care-l îmbracă s'ar preface în cântec și par'că răsună atunci ca glasuri depărtate, și ca svon de clopote, ca tot ce eră frumos și de sărbătoare odinioară. Duminicile le-am

văzut totdeauna numai de departe. Căci eram un copil păgân și nu călcam pragul bisericii, și eram copil din flori și nu jucam în horă, ci stam cu caprele mele la imaș. Acum însă mi se reintorc toate Duminicile ce nu mi-au fost date pe pământ și Soare e jocul și hora mea, și altarul și rugăciunea mea. Doamne, ce frumos, ce frumos! Soare este bălan!





Noapte bună, pământule! Se face întunec înaintea ochilor mei, dar Soare e lângă mine! Soare mă ține de mână, și n'am de ce să mă tem de întunec! Mă 'nneacă puțin, dar mă simt tot mai ușoară! Doamne ce să fie? Nu-i întunec! E tot lumină! Și nu e de desupt, în adâncul pământului! E sus, în slavă plină de lumină! Unde sunt? Vorbeau oamenii despre ceruri! Dar eu nu credeam, căci Soare eră cerul meu, raiul meu eră la pieptul lui, cum aș mai fi putut avea un alt cer! Dar Soare mă ține în brațele sale, și sburăm, sburăm mereu! Mă simt tot mai ușoară, tot mai ușoară, și întunerecul rămâne pierdut în adâncuri, iar eu plutesc în lumină!

Soare, tu, soarele meu, Soare, tu, lumina mea! Ce senin mi-aduci tu mie! Și flori ne 'mpresoară cu freamăt și păsări cântă, și-i negrăit de frumos, lumină, tot mai bogată lumină, dar, Soare, tu, lumina mea, încotro mă porți tu oare? De ce strălucești așa? Nu mă iei oare la tine, sub pământ? Părul meu să fie oare aripele care ne 'nalță departe de pământ? O, Soare, ce bine mă simt! O Soare, pământul se face tot mai mic și se întunecă cu totul, iar noi plutim în slavă! O Soare! Soare! Soare! Soare! Soarele meu! De acum începe fericirea mea veșnică! Acum sunt la tine, și nici o putere din lume nu va mai putea să ne despartă! O Soare! Soare! Soare!

